

HEPREALAIKIRJE

Ville Auvinen, TT
STI 29.1.2014

5. Hepr. 2:5–13

Vielä lyhyesti kirjeen kirjoittaja viittaa Jeesuksen ja enkelien väliseen suhteeseen. ”Joku jossakin kohdassa” tarkoittaa psalmin kirjoittajaa Ps. 8:ssa. Psalmin tulkinta on kaksikerroksinen. Alun perin Ps. 8 puhuu ihmisestä, jonka Jumala on luonut ja asettanut hallitsemaan luomakuntaa. Tämä mukaisesti kirjoittaja psalmia myös tulkitsee todetessaan, että *vielä* emme voi havaita ihmisen hallitsevan kaikkea. Toinen tulkinta on kristologinen. Psalmin ihminen viittaaakin tosi Ihmiseen, Jeesukseen. Psalmin kohta, jossa hepr. teksti sanoo Jumalan tehneen ihmisestä lähes jumalolennon (vrt. Kr 33/38), on Septuagintassa käännetty ilmaisulla *brakhy ti*, joka voi tarkoittaa ”vähän” (LXX: ”vähän enkeleitä alempi”) tai ”vähän aikaa”. Kirjeen kirjoittaja käyttää jälkimmäistä merkitystä, joka sopii hyvin Jeesukseen. Hänet on tehty vähäksi aikaa enkeleitä alemmaksi, mutta sitten korotettu kirkkauteen.

Jakeessa 9 päästään kirjeen kristologiseen pääaiheeseen, Jeesuksen ylimmäispapilliseen tehtävään. Jae voidaan ymmärtää näin: Jeesuksen inhimillinen elämä, erityisesti ristin tie, on ”kuoleman tuskaa”, joka huipentuu ristillä juuri ennen kuolemaa. Sitten Jeesus ”seppelöidään kirkkaudella ja kunnialla” – asetetaan ylimmäispapilliseen virkaan – ja sen jälkeen hän kärsii kuoleman jokaisen ihmisen puolesta.

Jakeessa 10 Jeesusta nimitetään perille viejäksi (kr ”arkhegos tes soterias”). Hän on edellä kulkija ja tienraivaaja täältä taivaaseen. Erikoiselta tuntuu ajatus, että hänet tehtiin täydelliseksi. Jollain tavalla Jeesuksen kärsimykset olivat koulutusta ylimmäispapilliseen tehtävään.

Ylimmäisen papin, pyhittäjän, tulee olla samaa kansaa kuin ne, jotka hän pyhittää – heillä on sama isä. Yhteinen isä voi olla Jumala, Adam tai Abraham. Joka tapauksessa sitä, että Jeesus on meidän veljemme perustellaan kolmella VT:n sitaatilla, Ps. 22:23; Jes. 8:17/2Sam. 22:3 ja Jes. 8:18. Jeesus tuli ihmiseksi, kuolevaiseksi, voidakseen toisten kuolevaisten puolesta voittaa kuoleman. Vapautus kuoleman pelosta oli varmaan hyvin ajankohtainen asia kirjeen lukijoille, jotka ehkä pelkäsivät mahdollisesti tulevaa marttyyrikuolemaa.

6. Hepr. 3:1–6

Kun edellisissä luvuissa Jeesusta on verrattu enkeleihin, nyt häntä verrataan Moosekseen. Mooseskin oli Jumalan lähettäjä (”apostoli”) ja uskollinen, mutta kuitenkin vain Jumalan huoneen (Israelin kansa) palvelijana. Jeesus taas on huoneen – tai talon – rakentaja (vrt. Hepr. 1:2). Kirjeen lukijoita kehoitetaan nyt kiinnittämään katseensa Jeesukseen, samoin kuin Israelin kansa kiinnitti katseensa Moosekseen, kun tämä meni toimittamaan palvelusta ilmestysmajaan (2. Moos. 33:8). Jeesus on mennyt taivaalliseen pyhäkköön, ja sinne meidän tulee kohottaa katsemme.

Mooseksen kohdalla huone, jossa hän oli palvelijana, oli Israelin kansa. Kristuksen huone olemme me, kristityt, kunhan pidämme loppuun saakka rohkeasti kiinni toivosta - oikeastaan toivon kerskauksesta. Tämä on kirjeen lukijoiden ajankohtainen ongelmakohta.

7. Hepr. 3:7–18

Alkaa vakava, kehottava jakso. Varoittavana esimerkkinä on Israelin kansa, joka joutui rangaistuksena vaeltamaan erämaassa 40 vuotta (Israel varoittavana esimerkkinä; vrt. 1. Kor. 10; Juud. 1:5). Israelin saaman rangaistuksen syynä olivat kapina ja Herran koetteleminen (j. 8; 2. Moos. 17:2-3), tottelemattomuus (j. 18) ja epäusko (j. 19). Epäusko oli erityisesti sitä, että kansa ei uskonut Jumalan lupausta luvatussa maassa vaan pelkäsi siellä asuvaa kansaa ja halusi palata Egyptiin (4. Moos. 14).

Seurakunnan on nyt varottava, ettei sen käy kuin Israelin kansan. On tärkeää, että seurakuntalaiset pitävät huolta toisistaan ja taistelevat yhdessä syntiä vastaan, joka vaanii ja yrittää pettää.

8. Hepr. 4:1–13

Israelin kansa oli kutsuttu Jumalan luomistyönsä loppuun valmistamaan lepopaikkaan, mutta se ei päässyt perille. Lepopaikka on kuitenkin olemassa, ja sinne Jumala odottaa ihmisiä. Perustelu sille, että Israelin kansa ei Joosuan (Jeesuksen esikuva; Joosua-nimi = Jeesus) johdolla päässyt perille lepopaikkaan, on se, että Daavid monta sataa vuotta myöhemmin antaa kehotuksen olla paaduttamatta sydäntä ja viittaa erämaavaelluksen kansaan (Ps. 95:7–11; vrt. Hepr. 3:7–11). Siis kutsu ja siihen liittyvä kehoitus ovat edelleen voimassa, myös kristityille.

Kirjeen kirjoittaja kuvaa vielä tarkemmin Israelin kansan epäuskoa (4:2). Heidän kuulemansa hyvä sanoma – lupaus luvattuun maahan pääsemisestä – ei uskossa sulautunut heihin. Eihän kirjeen lukijoille vaan käy samoin, niin että hyvä sanoma Kristuksesta ja taivaaseen pääsemisestä ei sulaudu heihin ja saa vaikuttaa heissä uskoa ja sen tunnustamista.